

Aan de minister van financiën
Mr. drs. J.C. de Jager

Kopie aan de leden van de vaste
Commissie voor financiën van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Datum
31 januari 2012
Uw kenmerk
Consultatie accountancy
Ons kenmerk
-
Telefoon
020-5695601
Fax
020-5691269

Geachte heer De Jager,

De raad van commissarissen en raad van bestuur van Randstad Holding nv hebben kennis genomen van het consultatiedocument dat op 21 december 2011 op de website van de Rijksoverheid werd gepubliceerd. Hierbij gaan wij graag in op de uitnodiging van uw Ministerie om de visie te horen van een brede groep van belanghebbenden, waartoe wij Randstad rekenen.

Voor uw achtergrond informatie, Randstad is de op één na grootste leverancier van HR-diensten ter wereld en specialiseert zich in uitzenden, detacheren, werving & selectie en andere gespecialiseerde HR diensten. Met meer dan 25.000 eigen medewerkers, werkend vanuit circa 4.000 vestigingen en inhouse-lokaties, werd in 2010 een omzet gegenereerd van EUR 14,2 miljard. Gemiddeld per jaar plaatsen wij meer dan 500.000 medewerkers in 40 landen. Het aandeel Randstad is genoteerd aan de beurs van Euronext Amsterdam. Verdere informatie treft u aan op www.randstad.com.

Graag leveren wij een bijdrage aan het debat over de betreffende voorstellen. In dit verband merken wij tevens op dat de raad van commissarissen en raad van bestuur van Randstad op 10 december 2010 hun visie hebben gegeven op het eerder verschenen Groenboek van de Europese Commissie over het beleid inzake controle. Ook sluiten wij ons aan bij de visie verwoord door de Vereniging Effecten Uitgevende Ondernemingen in antwoord op uw consultatiedocument.

Hieronder zullen wij onze kanttekeningen bij enkele voor ons kritische punten uiteenzetten. Ons voornaamste principiële bezwaar zouden wij willen omschrijven als 'If it ain't broken, don't fix it'. In de afgelopen 10 jaar heeft geen enkele (potentiële) aandeelhouder van Randstad ooit een wijziging voorgesteld van de rol van of opdracht aan de accountant. In tegendeel, wij zijn er van overtuigd dat de gerelateerde informatie en zekerheid aan alle belanghebbenden, inclusief aandeelhouders, van Randstad meer dan voldoende is en er voldoende instrumenten zijn voor de raad van commissarissen om ervoor te zorgen dat de controle van de jaarrekening deskundig en onafhankelijk plaatsvindt.

Datum

31 januari 2012

Ons kenmerk

-

Pagina

2/4

De rol en het profiel van de externe accountant

Ook wij achten het zeer verstandig om regelmatig kritisch stil te staan bij de rol van de accountant en diens controleactiviteiten en overige adviezen alsook de omgeving waarbinnen deze activiteiten plaatsvinden. De accountant heeft een belangrijke rol voor een beursgenoteerde onderneming zoals Randstad. Daarom dienen het controle proces en de positie van de accountant robuust en onafhankelijk te zijn. Hierbij dient altijd gehandeld te worden conform Europese en nationale wet- en regelgeving.

In de afgelopen jaren heeft een opvallende wijziging plaatsgevonden van de focus bij de controle door de accountant, die meer dan voorheen is komen te liggen op IFRS-compliance. Wij achten deze wijziging niet in het belang van alle belanghebbenden. Volledigheid, juistheid en tijdigheid vereisen een andere controle focus. Het is merkbaar dat het bij accountants niet meer primair gaat om het adequaat informeren van de belanghebbenden. Controle gaat verder dan de rol van 'IFRS-agent'. Als gevolg van strikt toezicht door de AFM lijkt de focus te liggen op een zeer strakke en theoretisch correcte toepassing van IFRS: het accountantsdossier moet op dit punt dichtzitten. Helaas is dit evident ten koste gegaan van het inzicht in en de feedback over de interne controles van de onderneming door de accountant. Reeds enige jaren geleden heeft Randstad in de opdrachtbrief aan de accountant kenbaar gemaakt dat zij relevante feedback op dit punt verwacht. Een professionele opinie in plaats van eindeloos zoeken naar bewijs wordt hierbij geëntameerd. Dit wordt vorm gegeven door sessies op lokaal en centraal niveau. Iedere keer opnieuw blijken deze sessies zeer nuttig te zijn. Hierbij wordt duidelijk gebouwd op de ervaring die de accountant door de jaren heeft kunnen opdoen. De belangrijkste elementen daarvan worden besproken met de audit commissie van de raad van commissarissen.

Een ander gevolg van de strakke IFRS compliance focus is dat het imago van de accountant, en daarmee van accountantsorganisaties, in de laatste jaren verslechterd is. Het is daarmee evident moeilijker geworden om voldoende, goed gekwalificeerde medewerkers aan te nemen, met name recent afgestudeerden. Het profiel van RA's is verzwakt terwijl de RC's duidelijk meer inzicht in bedrijfsvoering hebben. Ook bij onze eigen werving en selectie merken wij dit.

Onafhankelijkheid en benoeming externe accountant

De voorgestelde maatregelen gaan voorbij aan het huidige wettelijke en statutaire kader dat effectief is. De externe accountant wordt benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders op voorstel van de raad van bestuur en raad van commissarissen, met een belangrijke rol voor diens audit commissie. Er vindt een periodieke beoordeling van de kwaliteit van de accountant plaats, mede op grond van de Nederlandse corporate governance code, en de uitkomst daarvan wordt gedeeld met aandeelhouders. Aanvullend

.....

Datum

31 januari 2012

Ons kenmerk

-

Pagina

3/4

kader met betrekking tot functioneren, onafhankelijkheid en niet tot controle gerelateerd advieswerk is geformaliseerd in reglementen. In dit verband dient de onderneming zelf te kunnen bepalen welke aanvullende diensten de organisatie waarvoor de externe accountant werkzaam is, kan aanbieden, rekening houdend met de vergaande beperkingen waaraan het kantoor vanuit de bestaande onafhankelijkheidsregelgeving nu al gebonden is. Jaarlijks rapporteert de onderneming uitvoerig over gerelateerde naleving in het jaarverslag. Wij twijfelen absoluut niet aan het huidige regime voor de onafhankelijkheid van de accountant.

Verslechtering ondernemersklimaat

De voorgestelde maatregelen die geen onderscheid maken tussen financiële en niet-financiële ondernemingen, hebben geen meerwaarde voor ondernemers en de samenleving, zijn pure lastenverzwaring en leiden tot een verslechtering van het ondernemersklimaat. Dit gaat in onze ogen op voor het voorstel om bedrijven te verplichten om na een bepaalde termijn te rouleren van accountantsorganisatie. Dit kan leiden tot een accountantswissel op een voor het bedrijf totaal ongeschikt moment en ten koste gaan van de hierboven omschreven toegevoegde waarde van de accountant voor de (belanghebbenden van de) onderneming. Bovendien is het evident dat een dergelijke roulatie enorme impact heeft op een grote internationale organisatie, aanzienlijke kosten met zich meebrengt, en daardoor ten koste gaat van de kwaliteit van de controle. Ook zal het een nieuw kantoor veel tijd kosten om zich in de onderneming te verdiepen en zal daarentegen bij de bestaande accountant weinig prikkel bestaan om tot een grote inspanning over te gaan, nu toch al vaststaat dat de relatie binnen afzienbare tijd beëindigd moet worden. Daarom zijn wij ook geen voorstander van regelmatig wisselen van verantwoordelijke partner. De huidige termijn van 7 jaar functioneert adequaat.

Wij benadrukken dat het in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de onderneming zelf is om zorg te dragen voor een juiste en volledige verantwoording over financiële en andere aspecten. Op die verantwoordelijkheid zijn de raad van bestuur en raad van commissarissen aanspreekbaar en zijn juist zij de aangewezen organen om het werk van de accountant kritisch te toetsen op kwaliteit en onafhankelijkheid. Iedere accountantsorganisatie staat bovendien onder toezicht van de AFM, hetgeen een voldoende stimulans in deze biedt.

Wij pleiten ervoor om de verplichte roulatie van accountantsorganisatie te schrappen uit de voorstellen. Wij willen de mogelijkheid behouden om zelf te allen tijde de beste accountant te kiezen en voor te dragen voor (her)benoeming.

Onnodige lastenverzwaring in tijden van crisis

De voorstellen zijn op belangrijke onderdelen een vorm van lastenverzwaring en doen afbreuk aan de kwaliteit van het werk van de accountant. Zeker in

Datum

31 januari 2012

Ons kenmerk

-

Pagina

4/4

.....

een tijd dat veel bedrijven moeten inkrimpen om kosten te besparen is het ongepast dat regels worden opgelegd die kostenverhogend werken zonder dat de noodzaak en het nut van die regels afdoende aantoonbaar zijn. De voorstellen leiden tot een benadeling ten opzichte van bedrijven buiten de Europese Gemeenschap, hetgeen een onacceptabele verslechtering van onze concurrentiepositie betekent.

Wij verzoeken u bovenstaande overwegingen te betrekken bij uw beraadslagingen en zijn desgevraagd graag bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Randstad Holding nv

PP

Fritz Fröhlich
Voorzitter raad van commissarissen

Ben Noteboom
Voorzitter raad van bestuur & CEO